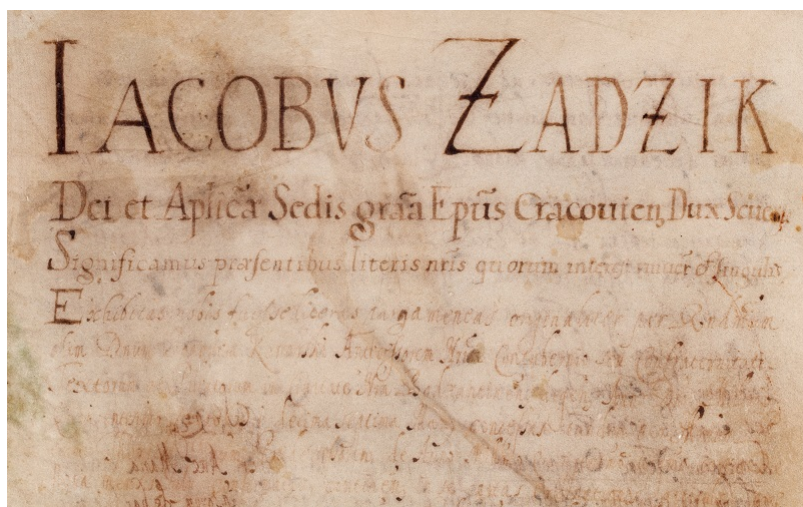

OBIEKT TYGODNIA

2022   2021   2020   2019   **2018**   2017   2016   2015   2014

2013   2012   2011   2010

Przywilej Jakuba Zadzika

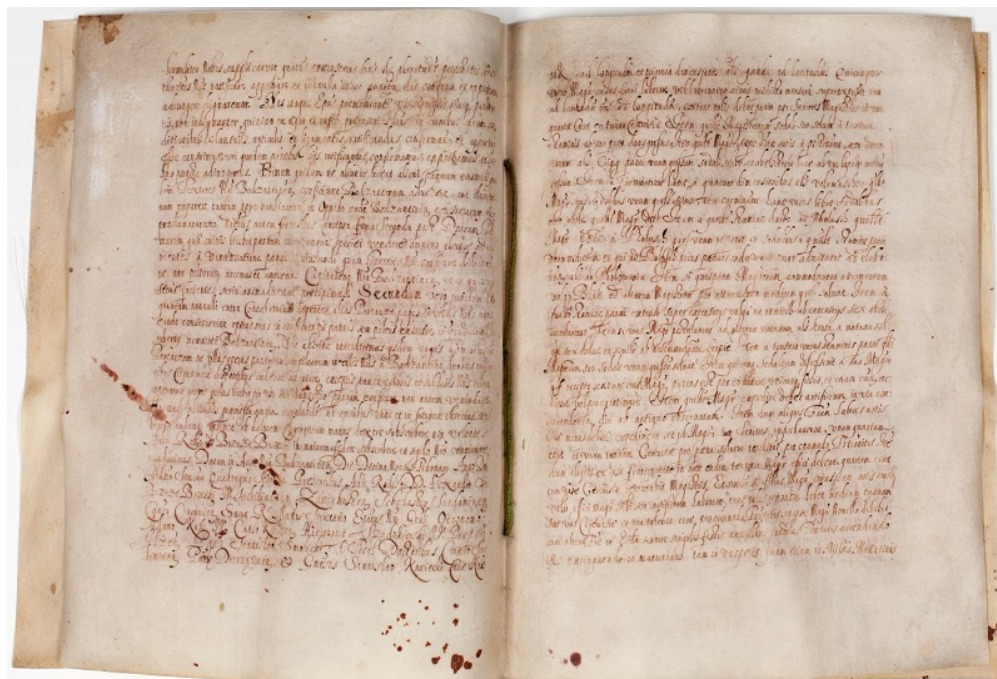

Przywilej dla cechu sukienników bodzentyńskich wystawiony przez biskupa krakowskiego Jakuba Zadzika
Bodzentyń, 10.02.1642
pergamin, sznur jedwabny, metal, wosk
32,7 x 24,7 cm; 4 strony
MNKi/H/775

Jednym z cenniejszych dokumentów kolekcji historycznej Muzeum Narodowego w Kielcach jest nowożytny pergamin wystawiony przez Jakuba Zadzika, datowany na 10 lutego 1642 roku. Dokument potwierdza wcześniejsze przywileje wydane dla miasta Bodzentyń, najpierw przez biskupa Jana Konarskiego w 1506 roku (nadające statut cechowi tkackiemu w Bodzentyń), a następnie przez biskupa Piotra Tomickiego w 1533 roku. Dodatkowo zawiera statut i przywileje dla cechu sukienników bodzentyńskich, uzupełnione o dwa nowe punkty dodane przez biskupa Zadzika.

Bodzentyń powstał na terenie zniszczonej w 1244 roku wsi Tarczek. Około 1355 biskup Jan Bodzanta założył w tym miejscu miasto, które nazwał od swojego imienia Bodzentyń. Największy rozkwit przyniósł miastu okres od XV do XVII wieku. Przywileje królewskie z 1468 i 1698 roku zwiększyły liczbę jarmarków do sześciu. W latach 1533 i 1575 Bodzentyń otrzymał przywileje zwalniające z opłat wjazdowych i przejazdowych. W 1430, 1510, 1548, 1601 i 1637 powstały odpowiednio następujące cechy: szewców, prasotów (sprzedawców soli), kowali, krawców, sukienników i rzeźników. Prawa miejskie utracił w 1870, w 1994 mu je przywrócono.

Prezentowany dokument składa się z czterech kart pergaminu, połączonych ze sobą za pomocą zielonego jedwabnego sznura, do którego została przytwierdzona metalowa, okrągła puszką z wytłoczoną na wieczku rozetą. Wewnątrz znajduje się czerwona, lekko zniszczona, lakowa pieczęć, na której widoczny jest herb Korab (tóż zakończona lwimi

głowami, na jej środku okrągła wieża/kolumna kamienna), nad nim biskupie insygnia: infuła i pastorał, podtrzymywane z obu stron przez postać anielską. W otoku widnieje napis (częściowo zamazany): „JACOBUS ZADZIK – EPISCOPUS CRACOVIENSIS, DUX SEVERIENSIS” [JAKUB ZADZIK – BISKUP KRAKOWSKI, KSIĄŻĘ SIEWIERSKI]. Rękopis został sporządzony w języku łacińskim, tekst jest jednokolumnowy, zapisany na siedmiu stronach. Na pierwszej karcie, prawie w całości nieczytelnej, widnieje napis: "IACOBUS ZADZIK/Dei et Apostolica Sedis gratia Episcopus Canoniensis, Dux Severensis" [JAKUB ZADZIK/ z łaski Bożej i Stolicy Apostolskiej biskup krakowski, książę siewierski]. Na ostatniej stronie znajduje się podpis Aleksandra Brzeskiego z Brzezia („Aleksander de Brzezio Brzeski”), archidiakona zawichojskiego, który uwierzyłnił dokument w zastępstwie biskupa Zadzika.

W zbiorze archiwaliów Muzeum Narodowego w Kielcach, oprócz opisanego wyżej dokumentu, znajdują się jeszcze dwa dotyczące miasta Bodzentyń. Pierwszym z nich jest wspomniany na początku pergamin biskupa Jana Konarskiego z 1506 roku oraz dokument biskupa Piotra Myszkowskiego, wydany dla cechu krawieckiego 25 września 1601 roku. Choć zachowany materiał pisarski jest niewielki, to jednak z pewnością bardzo interesujący dla badaczy dziejów Kielecczyny.

Oprac. Justyna Dziadek